

Dr. Kerkápoly Endre 1925-2003

(Egy történet az emlékülés kapcsán)

Az a megtiszteltetés ért, hogy a közelmúltban részt vehettem azon az emlékülésen, amelyet a BME Út és Vasútépítési Tanszéke tartott a BME Dísztermében dr. Kerkápoly Endre professzor úr születésének 90. évfordulója alkalmából.

Az emlékülés sokrétű formában mutatta be Kerkápoly professzor úr életét, elsősorban szakmai tevékenységét, de ezen túlmenően sok szó esett arról az emberről is, akit mindenki szeretett. Az emlékezések során több történet is elhangzott, ezért a megemlékezés nemcsak ünnepélyes, de egyúttal meghitt és közvetlen is volt.

Volt a megemlékezők között olyan, aki azt állította, hogy Kerkápoly Endre mindig csendes és békés volt, soha nem emelte fel a hangját, de volt olyan is, aki ezt cáfolta, sőt mesélt is erről olyan történetet, amely ezt alátámasztotta.

Nekem is sok személyes emlékem éledt újra a hallottak alapján, mivel nemcsak tanítványként ismertem a professzor urat, hanem az egyetem elvégzése után is folyamatosan kapcsolatban voltam vele a Közlekedéstudományi Egyesületben egészen a haláláig, de bizonyos mértékben még a magánéletben is, mivel még közös barátaink is voltak...

Az ülés végén lehetőség volt arra, hogy a jelenlevők – jelentkezés alapján – elmondhassák saját emléküket, történetüket Kerkápoly professzor úrral kapcsolatban, de én – bár sok minden eszembe jutott – ott, a nagy létszámú hallgatóság előtt, nem vállalkoztam erre. Viszont úgy gondoltam, hogy leírok egy olyan történetet, amely az elhangzottakhoz kapcsolódik, és néhány fényképpel együtt átadtam azok részére, akik a róla szóló archívumot gondozzák. – Hátha a későbbiekben még valamilyen formában hasznosítható...

Én ugyanis hallottam őt egyszer felháborodottan kiabálni is...

Amit a következőkben elmesélek, még 1959-ben történt.

Akkoriban az ÉKME (Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem) Mérnöki Karán a második év végén letett alapszigorlatok után négy különböző (híd- és szerkezetépítő-, vízépítő-, út-vasút és alagútépítő-, városgazdálkodási-) szakon folytatták a hallgatók a tanulmányaikat egészen a diploma megszerzéséig.

A szakoknak megfelelő tantárgyak és gyakorlatok felvétele mellett kellemes kiegészítést jelentettek a különböző tanulmányi kirándulások, amelyekre általában az ÉKME autóbuszával utaztunk. Az út-vasút és alagút szakos hallgatók kivételes helyzetben voltak, mivel ők a negyedik év második félévében, egy három (!) napos hálókocsis (!), vasúti kiránduláson is részt vehettek.

Ezt a kiváltságot azért élveztük, mert a Vasútüzemi Tanszék vezetője akkoriban dr. Csanádi György, közlekedési miniszter volt, és ő biztosította azt, hogy a Bp. – Debrecen – Záhony – Miskolc (beleértve Lillafüredet is) – Bp. útvonalon kiránduljunk, kényelmesen és ingyen hálókocsival. (Ez a lehetőség az 50-es évek végén, amikor még nagyon kevés személygépkocsi volt az országban már csak azért is nagy dolognak számított, mivel csak kevesen juthattak el ilyen sok helyre.)

Nos, valamikor 1959 tavaszán, elindultunk este Budapestről úgy, hogy a moszkvai gyorshoz hozzákapsoltak egy hálókocsit, amelyben fülkénként kettesével, kényelmesen elhelyezkedtünk, sőt még arra is volt hely, hogy egy tanszéki vendéget magunkkal vigyünk.

A kirándulás vezetője a tanszéket gyakorlatilag vezető fiatal Kerkápoly Endre volt, (akit mi szembe természetesen „Adjunktus Úr”-nak, de egyébként csak Kerkápoly Bandinak hívtunk), rajta kívül még Kecskés Sándor tanársegéd jött velünk a tanszék részéről, aki elsősorban a velünk utazó vendéget szórakoztatta.

Eredetileg az volt a parancs, hogy Szolnok után már mindenkinek vissza kell vonulni a hálófülkéjébe aludni, de az egyik évfolyamtársunk (Kálnoki Kis Sándor), aki debreceni volt kérte, hogy Debrecenig ne legyen takarodó, mivel a családja azt ígérte, hogy annyi süteményt hoz ki a vonathoz, amennyi az egész évfolyam ellátásához elegendő. Ez egy olyan nyomós érv volt, amit Kerkápoly adjunktus úr akceptált. – Debrecenben, Sanyi húga valóban beadta az ablakon át a süteményes tálcákat, majd a vonat továbbindulása után – valamivel éjfél előtt - elhangzott a „Takarodó!” vezényszó, és mi szófogadóan bementünk a hálófülkéinkbe.

Jómagam a legutolsó fülkében voltam (Pólicza Terivel), és éppen felmáztam a felső ágyba, amikor pokoli sisterségést hallva le is ugrottam, de ugyanakkor nagy lökéseket követően megállt a vonat, még a debreceni állomás területén, mivel – mint ahogy az később kiderült – valaki meghúzta a vészféket.

Persze mindenki azonnal rohant az ablakhoz és kinézve azt láttuk, hogy a vasutasok, kézi lámpáikat lóbálva rohannak a vonat felé megtudni, hogy mi történt. – Először a vonat végétől előre haladva minden kocsinál megkérdezték, hogy ki húzta meg a vészféket, de miután egyik kocsi sem jelentkezett senki, visszafelé jövet minden kocsit megvizsgáltak és akkor megállapították, hogy a mi kocsiunkban történt a dolog – (valami biztosíték kiolvadt mellettünk és az sistersgett annyira) – és akkor felelősségre vonták Kerkápoly adjunktust, mert ugye ő volt a vezető.

Ő viszont méltatlankodott a gyanúsításért, de a vasutasok ragaszkodtak ahhoz, hogy végigvizsgálják az egész kocsiunkban a vészfékeket rögzítő plombákat mondván, hogy ahol sérült a plomba ott húzták meg a vészféket.

Nosza, elkezdtek – a kocsinak azon a végén, ahol mi voltunk – a plombák vizsgálatát úgy, hogy a plombákra zseblámpával rávilágítottak. Mindenütt épnek találták a plombákat kivéve azt az ablakot a folyosón, ahol Kecskés Sándor állt és beszélgetett a vendéggel egész idő alatt. A vasutasok kijelentették, hogy a vészféket nyilvánvalóan csak Kecskés Sándor vagy a vendége húzhatta meg, mire Kerkápoly adjunktus úr végképp felháborodott, és ezek után következett az a bizonyos hangos kiabálás, amiben a vasutasok már azt is megkockáztatták, hogy a moszkvai gyors menetrendszerűen megérkezzen a határra. – (Ez már csak azért is veszélyes feltételezés volt, mert még csak alig voltunk 1956 után!) – A hangos kiabálás során becsületsértő kifejezések is elhangzottak, de végül – hogy ne legyen még nagyobb a kérés – mindkét fél abban állapodott meg, hogy a történeteket jelenteni fogja dr. Csanádi Györgynek, az egyik részről, mint tanszékvezető professzornak, a másik részről, mint közlekedési miniszternek. Ezek után a vonat továbbindult, mi pedig nyugovóra tértünk.

Másnap megtekintettük a záhonyi csomópontot, mindent megnéztünk, amit lehetett a széles és normálnyomtáv váltásával kapcsolatos berendezésekről és tevékenységekről, majd a hálókocsinkat egy másik gyorsvonathoz kapsolták és elhúzták Miskolcig. A kirándulás utolsó napján egy kis miskolci városnézés után a kisvasúttal elmentünk egészen Lillafüredig, megtekintve a korábbi Palotaszállót, majd este a miskolci gyorsal visszatértünk Budapestre. – Ez a tanulmányi kirándulás valóban nagyon kellemes volt és sok látnivalót nyújtott minden évben a résztvevőknek.

A mi évfolyamunknak ez a kirándulás azonban különösen emlékezetes maradt. – Már az első reggel – mikor elkezdtük a záhonyi szakmai programot – valamennyien (mármint a hallgatók!) tudtuk, hogy a vagonunk másik végén, Péro (Szegedi Pista) húzta meg a vészféket.

Péro a következőképpen mesélte el a történeteket: Debrecenből elindulva, a takarodót követően, lefekvés előtt még szellőztetni akartak egyet. A hálófülkében valahogy úgy voltak a kabátok felakasztva, hogy eltakarták az ablakot, és a fülketársa – (aki vagy Szalontay Lulu vagy Malatinszky Tomi volt – sajnos hármuk közül már egyikük sem él) – amikor a kabátok közé benyúlva le akarta húzni az ablakot közölte, hogy nehezen jár az ablak, nem tudja kinyitni. Erre Péro – (aki sportoló volt, korábban a Székesfehérvári Építők színeiben kosárlabdázott) – azt mondta, hogy majd ő lehúzza és be is nyúlt a kabátok mögé, majd meghúzta, mire néhány rángató mozdulatot követően a moszkvai gyors megállt.

Rögtön tudták, hogy nagy baj van és lerángatva a kabátokat látták, hogy az ablak helyett véletlenül a vészféket húzták meg. Először nem tudták, hogy mit tegyenek, de aztán rájöttek arra, hogy a vészféket tartó madzag egészen fent szakadt el, viszont a madzag végén lévő plomba ép, ezért egyikük visszanyomta a vészféket, míg a másik addig összecsomózta a madzagot, majd visszatették helyükre a kabátokat. Így aztán mire jöttek a vasutasok a zseblámpával megvizsgálni a plombákat már elkészültek, és csendben ültek a helyükön. Megúszták.

Kerkápoly adjunktus úr viszont az egész kirándulás alatt dohogott és szidta a vasutasokat Kecskés tanársegéd úr meggyanúsítása miatt...

Nem tudom, hogy az ügynek volt-e valamilyen folytatása vasutas berkekben, de az tény, hogy csak jóval később - a diploma megszerzése után – mertük elmondani Kerkápoly Bandinak az igazságot, viszont mi – akik még élünk – még mindig emlékszünk erre a nevezetes záhonyi kirándulásra, de nemcsak a vészfék meghúzása miatt...

2015. november

Erdélyi Zsófia

Kérjük, támogasson minket adója 1%-ával

A kedvezményezett adószáma:
1 9 8 1 5 7 0 9 - 2 - 4 2

A kedvezményezett neve: **Közlekedéstudományi Egyesület**
Hogyan lehet az 1 százalékról rendelkezni?

A rendelkező nyilatkozat a bevallási nyomtatvány részét képezi, így az a magánszemély, aki adóbevallást vagy egyszerűsített bevallást ad, a nyomtatvány megfelelő lapjának kitöltésével rendelkezhetsz.

Adóbevallási határidők 2016-ben:

- Ha egyéni vállalkozó vagy ÁFA bevallásra kötelezett magánszemély, akkor 2016. február 25-ig adhatja le adóbevallását a NAV-nak, vele együtt az adó 1%-áról szóló rendelkező nyilatkozatot.
- Amennyiben magánszemélyként küldi be adóbevallását, ami egyben tartalmazza az adó 1%-áról szóló rendelkező nyilatkozatot is, azt 2016. május 20-áig küldheti el az adóhivatalhoz.

Támogatását előre is köszönjük!